

Jak šel čas se stolním knihovnickým kalendářem [1]

Autor:

- [SMETANOVÁ, Dana](#) [2]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 3/4](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [kalendáře](#) [5], [Národní knihovna ČR](#) [6]

V minulosti byly stolní kalendáře nedílnou součástí pracovních stolů, sloužily k zapisování pracovních úkolů, společenských i soukromých událostí či termínů akcí a podobných záležitostí.

Přestože dnes má většina z nás svůj kalendář v digitální formě v chytrém telefonu či hodinkách, tištěné kalendáře z našich pracovních stolů nezmizely.

Výjimkou není ani stolní kalendář vydávaný Národní knihovnou ČR. Tradice jeho vydávání započala v roce 2007, kdy byl připravován první kalendář s knihovnickou tematikou pro rok 2008.

Dříve než si představíme jednotlivé ročníky tohoto kalendáře, povíme si, co vše jeho vydání předchází.

Jak probíhá příprava kalendáře

Přípravné práce začínají již na konci roku předcházejícího roku vydání kalendáře. Klíčovou záležitostí je zvolení tematického zaměření kalendáře. Po výběru tématu nastává fáze zajištění podkladů pro grafickou část. Jsou oslovováni potenciální spolutvůrci, kteří mohou poskytnout fotografie či vyobrazení ke zvolenému tématu. Samotné kalendárium, které je důležitou součástí pracovního stolního kalendáře, připravují pracovníci Národní knihovny. Kromě běžných informací o jmeninách, významných dnech, státních svátcích či fázích Měsíce jsou v kalendáři uváděny termíny různých knihovnických akcí, např. Týdne knihoven, Noci s Andersenem, termíny konferencí, knižních veletrhů, vyhlášení grantů, vyúčtování dotací a dalších akcí pořádaných jednotlivými knihovnami či knihovnickými svazy.

Zájemci o kalendář získávají zpravidla v průběhu června bližší informace o připravovaném kalendáři prostřednictvím elektronických knihovnických konferencí. V rámci této zprávy je nabídnuta i možnost objednání kalendáře a knihovny jsou vyzvány k zasílání termínů akcí, které by chtěly v kalendáři zveřejnit.

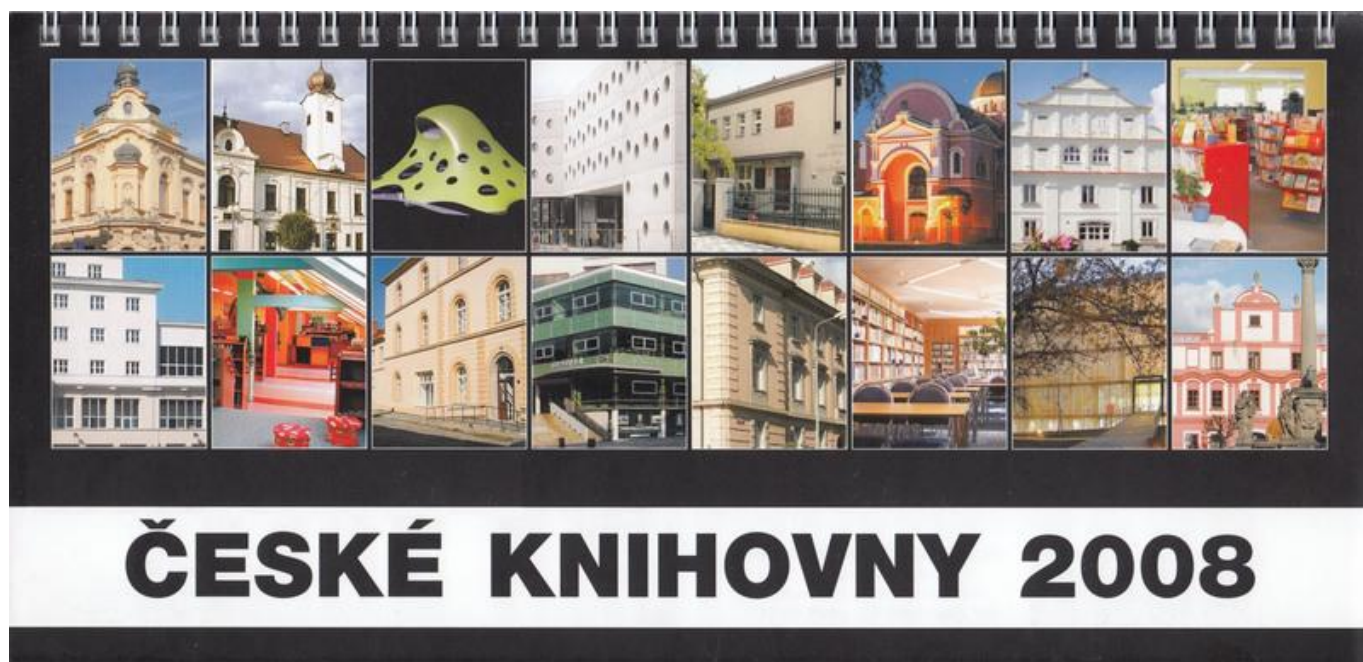
V průběhu letních měsíců mají tedy zájemci možnost zasílat objednávky kalendáře a termíny akcí knihoven. V Národní knihovně zatím pokračují intenzivní práce na přípravě kalendáře, vznikají grafické návrhy, upřesňují se texty, provádějí se korektury. V kalendáři musí být prostor pro zápisky, texty musí být po věcné i gramatické stránce správné a čitelné.

Kolem poloviny září bývá finální verze kalendáře připravena k tisku. To je i termín pro ukončení příjmu objednávek.

Kalendář nepřichází do maloobchodní sítě, je distribuován výhradně Národní knihovnou na základě obdržených objednávek. Tomuto systému také odpovídá náklad kalendáře, který je v počtu mírně převyšujícím počet objednávek. Tím dostávají možnost k zakoupení i zájemci, kteří ve stanoveném termínu nestihli zaslat objednávku. Bohužel ne vždy se na všechny „opozdilce“ dostane.

Tematický přehled jednotlivých ročníků kalendáře

Tématem prvního ročníku knihovnického kalendáře byly budovy českých knihoven. O spolupráci bylo požádáno více než 50 knihoven z České republiky. Ty do kalendáře pro rok 2008 poskytly fotografie svých budov, převážně exteriérů.

[7]

České knihovny 2008 (autor není uveden)

Druhý ročník kalendáře vznikl opět ve spolupráci s českými knihovnami. Ústředním tématem pro rok 2009 byly na důležité informační zdroje a služby knihoven. Ty byly představeny nejen obrazovým ztvárněním, ale i stručnou charakteristikou.

[8]

České knihovny, informační zdroje 2009 (autor fotografie z obálky není uveden, grafické zpracování Helis, s.r.o.)

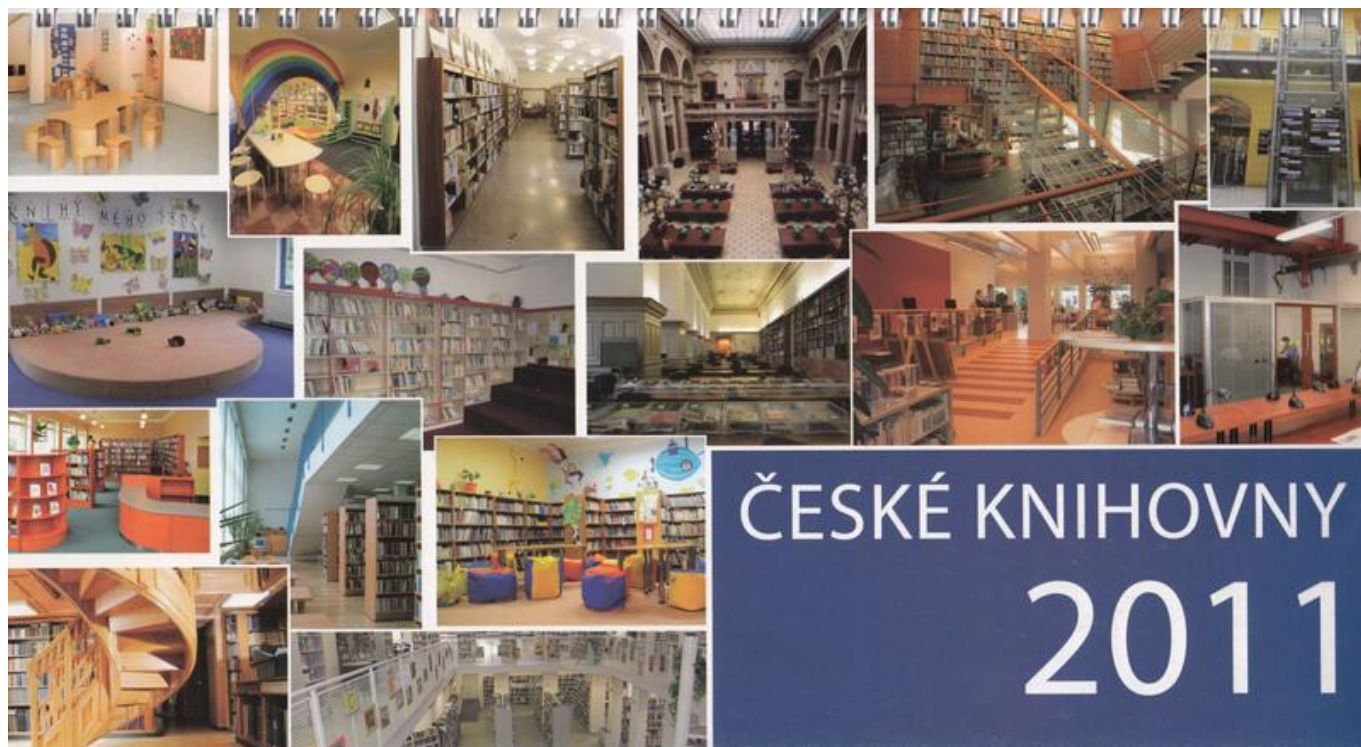
V úzké spolupráci s českými knihovnami vznikl i kalendář pro rok 2010, který byl tematicky zaměřen na podporu četby a čtenářství. Knihovny zde dostaly příležitost prezentovat fotografiemi i krátkým textem zajímavé aktivity, které v této oblasti vyvíjejí.

[9]

České knihovny 2010 (autor obálky není uveden, grafické zpracování Helis, s.r.o.)

Spolupráce s českými knihovnami pokračovala i při přípravě kalendáře pro rok 2011, který byl věnován zajímavým interiérům knihoven.

[10]

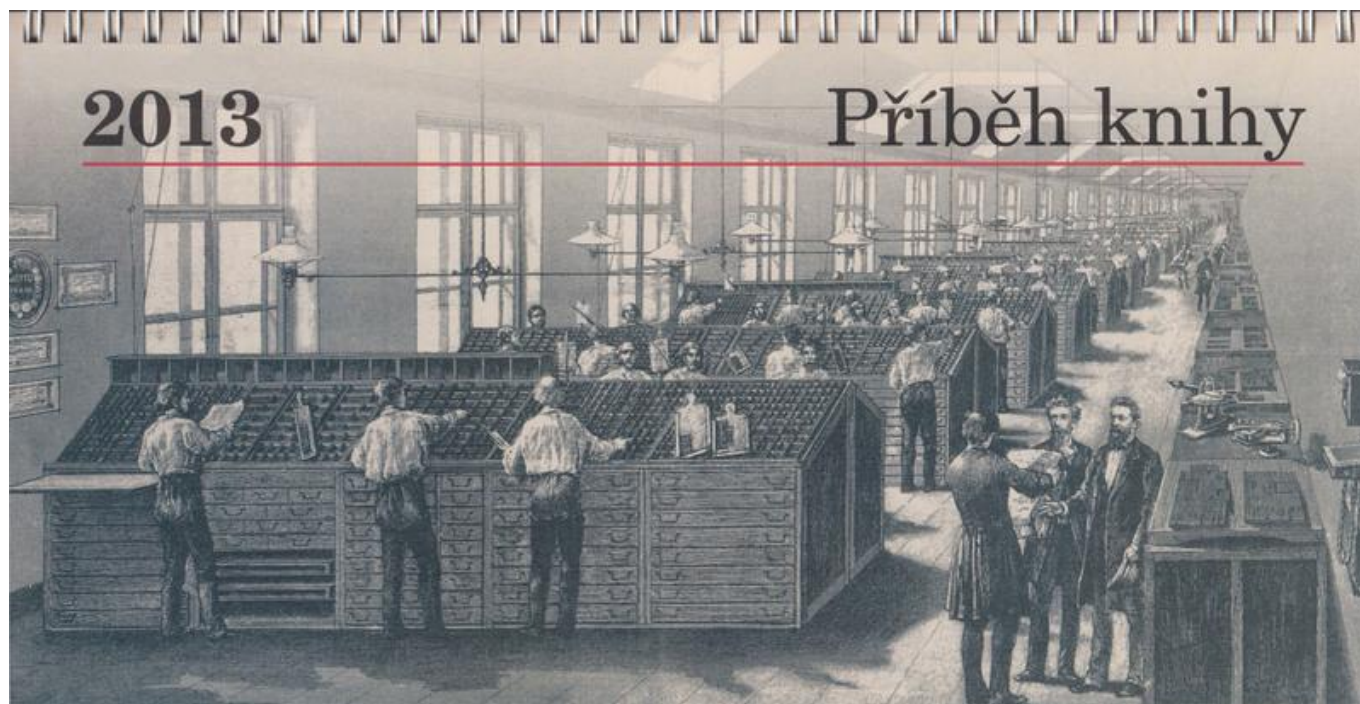
České knihovny 2011 (autor obálky není uveden, grafické zpracování Helis, s.r.o.)

V roce 2011 došlo v oblasti spolupracujících subjektů ke změně; k přípravě kalendáře byl poprvé přizván autor, který nepochází z prostředí knihoven. Je to básník, aforista, výtvarník a arteterapeut Miroslav Huptych. Obrazovou část kalendáře pro rok 2012, nazvaného *Čtenářův svět*, tvoří jeho půvabné koláže a fotomontáže s knižní tematikou doplněné trefnými aforismy.

[11]
Čtenářův svět 2012 (autor koláže: Miroslav Huptych)

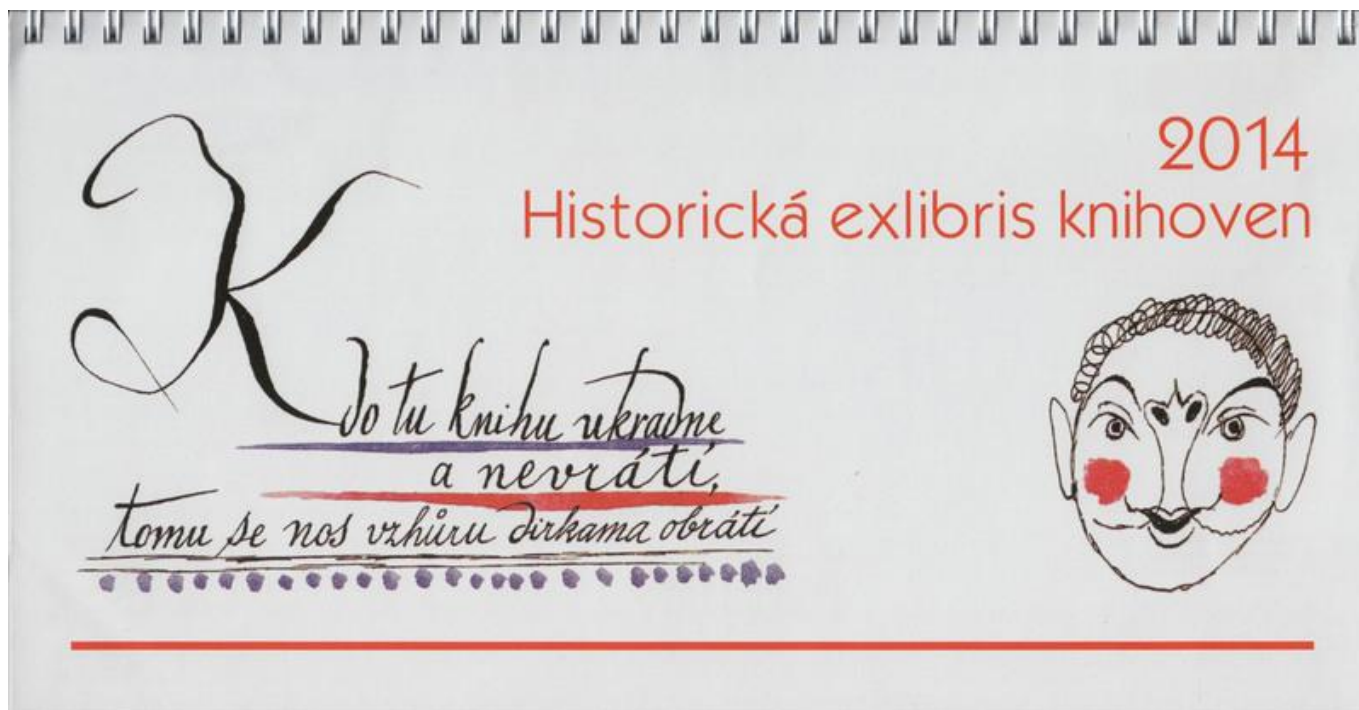
Kalendář pro rok 2013, který vznikl ve spolupráci Národní knihovny a Národního muzea, vypráví příběh knihy prostřednictvím ukázek dokumentů a předmětů ze sbírek oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea.

[12]

Příběh knihy 2013 (na obálce pohled do pražské sazárny nakladatelství Jana Otty od Bohumíra Roubalíka z roku 1891)

Tématu historických exlibris knihoven, lístků vlepovaných na desky knih a vázaných ročníků periodik nebo používaných k označení darů byl věnován kalendář pro rok 2014, který vznikl ve spolupráci se Spolkem sběratelů a přátel exlibris.

[13]

Historická exlibris knihoven 2014 (na obálce ilustrace Karla Svolinského z knihy Karla Plicka, Františka Volfa a Karla Svolinského Český rok v pohádkách, písních, hrách a tancích, říkadlech a hádankách: Podzim)

Na rok 2015 byl vydán jeden z nejúspěšnějších knihovnických kalendářů nazvaný *Česká kniha v reklamě*. Kalendář, který vznikl ve spolupráci s oddělením knižní kultury Knihovny Národního muzea, se snaží zachytit proměny české nakladatelské a knihkupecké reklamy na konkrétních ukázkách z let 1791 až 1948.

[14]

Česká kniha v reklamě 2015 (na obálce prospekt pražského nakladatele Josefa Hokra, 1939; výtvarná spolupráce Ondřej Sekora)

V následujícím roce se Národní knihovna vrátila k osvědčené spolupráci s knihovnami. Po šesti letech - v roce 2016 - měly knihovny opět příležitost představit databáze, digitální knihovny či webové portály vytvářené v českých knihovnách nebo výzkumných a paměťových institucích.

[15]

České knihovny, informační zdroje 2016 (grafické zpracování Alena Křesalová)

Při tvorbě kalendáře pro rok 2017 navázala Národní knihovna na spolupráci se Spolkem sběratelů a přátel exlibris; vznikl kalendář věnovaný tvorbě knižních značek současných českých grafiků.

[16]

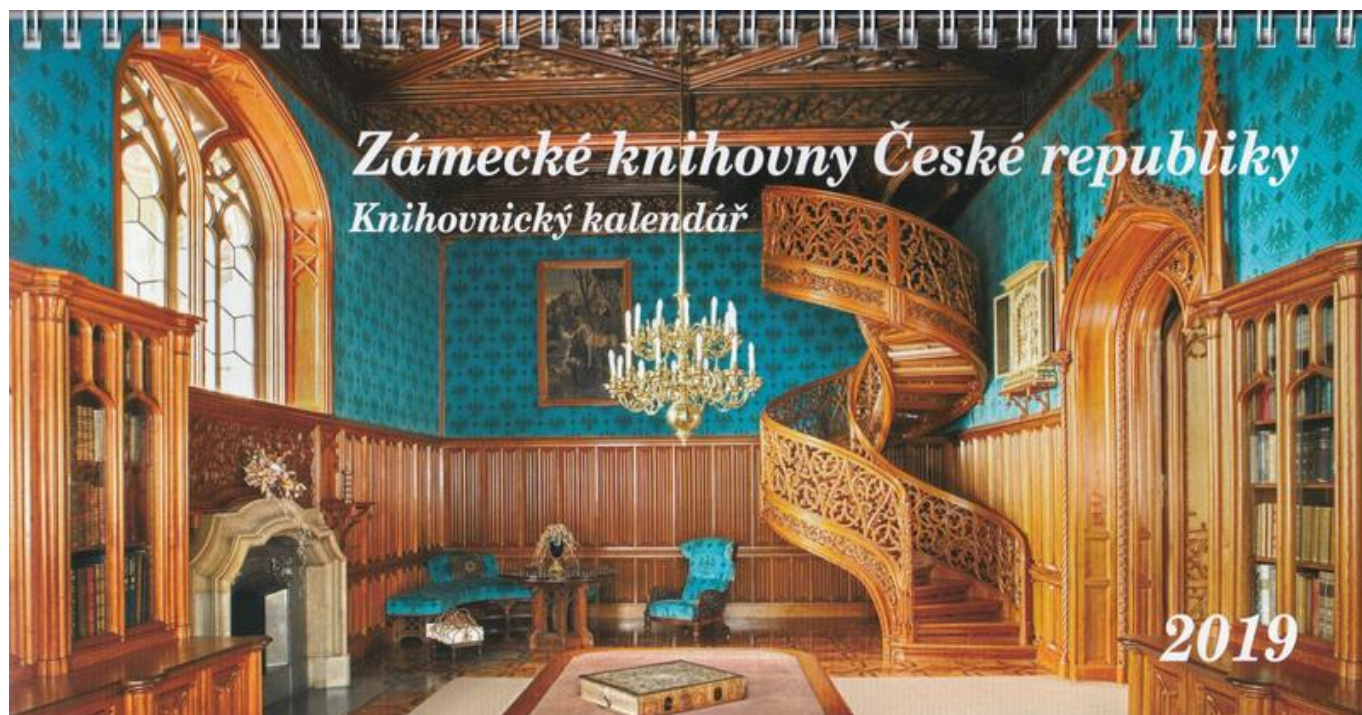
Současná česká exlibris 2017 (na obálce použita exlibris Jiřího Boudy, Mariny Richterové, Tomáše Hřivnáče, Olgy Vychodilové a Karla Šafáře; grafické zpracování Alena Křesalová)

Kalendář pro rok 2018 vznikl opět ve spolupráci s básníkem, aforistou a výtvarníkem Miroslavem Huptychem. S využitím jeho tvorby byl vydán „druhý díl“ kalendáře Čtenářův svět.

[17]
Čtenářův svět 2018 (autor koláže Miroslav Huptych)

Do světa zámeckých knihoven nás zavedl velmi úspěšný kalendář pro rok 2019. Kalendář vznikl ve spolupráci s Národním památkovým ústavem a Národním muzeem, které poskytly fotografie nejrůznějších typů fondů a interiérů zámeckých knihoven v České republice, které jsou v jejich správě.

[18]

Zámecké knihovny České republiky 2019 (na obálce fotografie Lednice poskytnutá Národním památkovým ústavem; výběr fotografií provedli a popisky připravili Pavel Hájek a Petr Mašek)

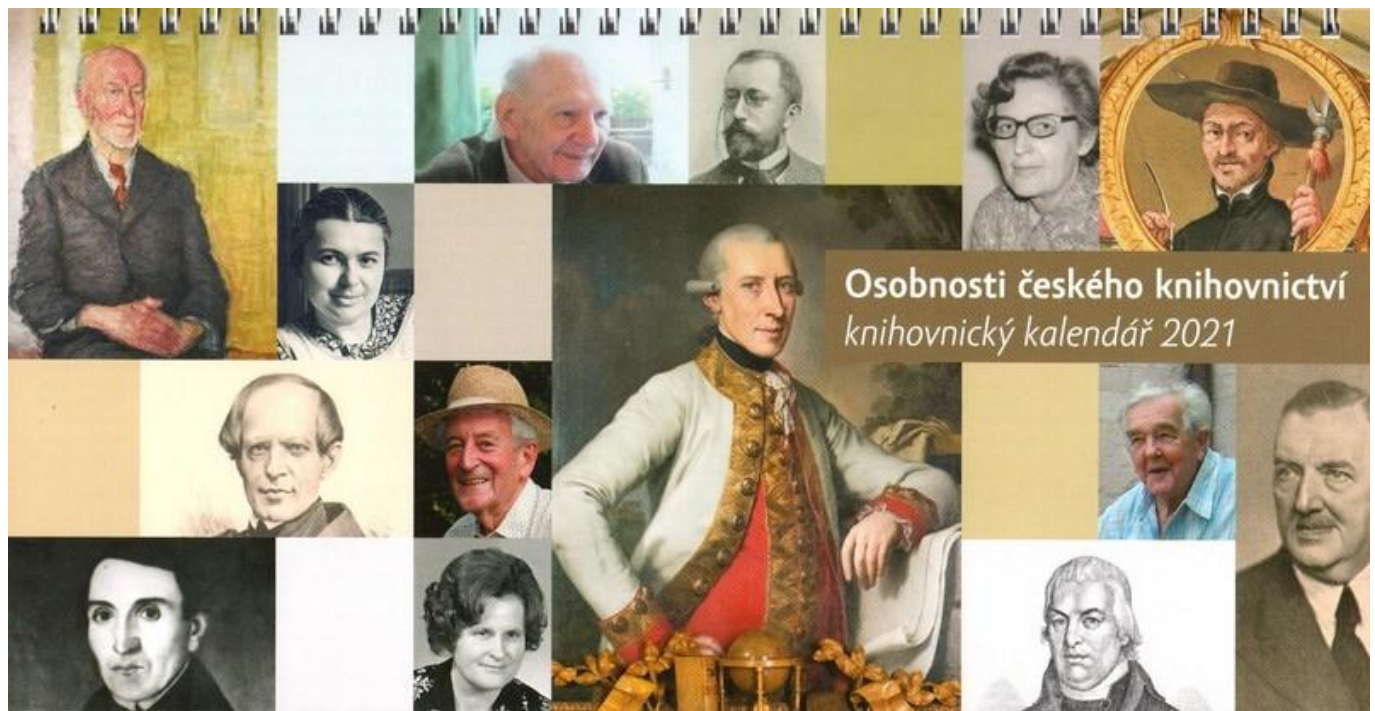
Za hranice České republiky jsme se mohli podívat v kalendáři na rok 2020. Grafickou složku kalendáře tvoří fotografie exteriérů a interiérů evropských knihoven, které na svých cestách pořídili knihovníci-cestovatelé.

[19]

Evropské knihovny 2020 (grafické zpracování Alena Křesalová)

S osobnostmi českého knihovnictví nás seznamuje kalendář na rok 2021. Jeho grafickou složku tvoří fotografie již nežijících knihovníků, kteří významně ovlivnili podobu českého knihovnictví. Kalendář mohl vzniknout díky rozsáhlé spolupráci s knihovnami a ochotě rodinných příslušníků, od kterých jsme získali fotografie vybraných osobností.

[20]

Osobnosti českého knihovnictví 2021 (grafické zpracování Martina Gáčošová)

Závěrem

Od roku 2008 vydala Národní knihovna celkem čtrnáct stolních knihovnických kalendářů. Uveřejnila v nich uveřejnila 742 fotografií a spolupracovala s mnoha subjekty: knihovnami různých typů, pamětovými institucemi, spolky i individuálními přispěvateli. Všem patří velké poděkování, neboť bez jejich součinnosti by kalendáře nevznikly.

Zájem o kalendáře, které jsou již od roku 2008 vydávány v téměř stejném nákladu a bývají velmi rychle rozebrány, nás velmi těší. Pracovníci Knihovnického institutu již nyní vybírají téma pro stolní knihovnický kalendář na rok 2022.

Další podrobnosti o autorech a zdrojích jsou k dispozici v samotných kalendářích. Obrazový doprovod poskytla Národní knihovna ČR.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/jak-sel-cas-se-stolnim-knihovnickym-kalendarem>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/jak-sel-cas-se-stolnim-knihovnickym-kalendarem>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/smetanova-dana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/kalendare>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/narodni-knihovna-cr>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova1.jpg>
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova2.jpg>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova3.jpg>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova4.jpg>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova5.jpg>

- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova6.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova7.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova8.jpg>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova9.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova10.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova11.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova12.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova13.jpg>
- [20] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/780/smetanova14.jpg>